

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 21/2018
30.05.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Стечајне масе стечајног дужника АА, ..., у стечају, ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Гордана Поповски, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Привредни суд у Краљеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, вредност предмета спора 34.233.849,48 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3227/17 од 20.10.2017. године, у седници већа одржаној дана 30.05.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3227/17 од 20.10.2017. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Чачку П 64/16 од 23.03.2017. године која је исправљена решењем од 31.10.2017. године одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете плати износ од 34.233.849,48 динара са законском затезном каматом од 28.10.2016. године до исплате. Обавезан је тужилац да туженом накнади парничне трошкове у износу од 130.750,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3227/17 од 20.10.2017. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку учињених пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Насупрот ревизијским наводима нису учињене ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона. Другостепени суд је правилно испитао побијану пресуду у границама жалбених разлога и дао јасне разлоге за донету одлуку. Указивање ревидента на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона није релевантно јер ова битна повреда не представља ревизијски разлог из члана 407. Закона о парничном поступку. Зато ревизијски суд није овлашћен да је цени.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 34.233.849,48 динара који тужилац потражује од туженог на име накнаде материјалне штете, због незаконитог и неправилног рада органа туженог. По тврдњама тужиоца, штета се огледа у томе што је са пословног рачуна правног претходника тужиоца неосновано наплаћен износ по решењу о извршењу И 243/05 од 02.09.2005. године и што је извршни судија Трговинског суда у Краљеву приликом доношења тог решења поступала противно одредби члана 37. Закона о извршном поступку. На основу извршне исправе која гласи на другом дужника донела је решење о извршењу против правног претходника тужиоца, без доказа о промени дужника.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Трговинског суда у Крагујевцу П 1084/02 од 28.10.2003. године утврђено је потраживање тужиоца ББ, сада ВВ према туженом ГГ ..., у износу од 305.825,40 динара са каматом од 22.07.1994. године. Обавезан је тужени да наведени износ са трошковима спора плати тужиоцу у складу са условима из Принудног поравнања Ст 372/96 од 23.04.2001. године. По предлогу повериоца ВВ је на основу наведене пресуде као извршне исправе решењем Трговинског суда у Крагујевцу И 780/04 од 28.05.2004. године одређено извршење против извршног дужника ГГ Извршење је одређено пописом и продајом покретних ствари дужника. Поверилац је 13.09.2004. године предложио промену средства извршења забраном и преносом новчаног потраживања које дужник ГГ има према свом дужнику ДД Правноснажним решењем И 291/03 од 26.10.2004. године забрањено је дужнику да од свог дужника наплати износ од 11.483.390,99 динара. По предлогу повериоца од 25.11.2004. године, решењем И 291/03 од 18.02.2005. године које је исправљено 15.03.2005. године, одлучено је да се пренесе потраживање које дужник ГГ ... има према свом дужнику ДД, на повериоца ВВ у износу од 11.483.390,99 динара. Решења су постала правноснажна 06.04.2005. године. Након тога, поверилац је поднео Трговинском суду у Краљеву предлог за извршење против извршног дужника ДД ... (правног претходника тужиоца) ради наплате новчаног потраживања у износу од 11.483.390,99 динара са каматом од 15.03.2005. године. Предлог за извршење је поднет на основу извршне исправе - пресуде Трговинског суда у Крагујевцу П 1084/02 од 28.10.2003. године и на основу решења тог суда И 780/04 од 28.05.2004. године (о извршењу) и И 291/03 од 18.02.2005. године (о преносу потраживања) које је исправљено решењем од 15.03.2005. године. По овом предлогу је донето решење о извршењу И 243/05 од 02.09.2005. године. На основу тог решења, са рачуна ДД је извршном повериоцу ВВ ... пренет износ од 11.303.747,84 динара дана 14.09.2005. године.

У даљем следу догађаја, по предлогу ДД је решењем Трговинског суда у Крагујевцу И 291/03 од 16.09.2005. године укинута клаузула правноснажности и

извршности решења И 291/03 од 15.03.2005. године (о преносу потраживања). Решењем Трговинског суда у Краљеву И 243/05 од 16.05.2006. године одбачен је предлог за извршење повериоца ВВ против извршног дужника ДД ..., док је решењем И 243/05 од 28.11.2005. године усвојен предлог дужника за противизвршење. Наложено је ВВ да правном претходнику тужиоца ДД врати износ од 12.981.524,26 динара са каматом од 14.09.2005. године. На основу решења о противизвршењу одређено је извршење решењем Трговинског суда у Лесковцу И 548/06 од 08.08.2006. године. Решењем од 23.07.2008. године извршење је обустављено и укинута су све спроведене радње. Правни претходник тужиоца је по решењу о противизвршењу намирен за износ од 1.572.749,26 динара. Остатак износа који му није враћен укупно са каматом износи 34.233.849,48 динара. Овај износ представља предмет тужбеног захтева.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужена није одговорна за штету коју је тужилац претрпео. Тужилац није доказао незаконитост у поступању органа тужене. У време доношења решења о извршењу И 243/05 од 02.09.2005. године решење о преносу потраживања је било на правној снази. Након правноснажности решења о преносу извршни поверилац се користио законским овлашћењем да исплату износа из решења захтева од дужниковог дужника. Зато је на његов предлог одређено спорно извршење, против правног претходника тужиоца. Извршни судија Трговинског суда у Краљеву у тренутку доношења решења о извршењу није могла знати да ће након одређивања извршења бити укинута клаузула правноснажности решења о преносу потраживања Трговинског суда у Крагујевцу. Ни поступање судије Трговинског суда у Крагујевцу није у узрочно-последичној вези са штетом насталом на имовини тужиоца. Судови тужене нису одговорни због тога што тужилац није успео да се намири у целости у поступку противизвршења. Зато је одбијен тужбени захтев као неоснован.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев као неоснован.

Незаконитим радом органа сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту као и пропуштање да се исти примене. Неправилан рад органа је чињење или нечињење противно уобичајеном или прописаном начину обављања делатности који штети праву или интересима неког лица. За штету коју судија проузрукује незаконитим и неправилним радом одговара Република Србија.

Нижестепени судови су правилно закључили да не постоји противправност у поступању органа тужене, а тиме ни одговорност за штету која би произашла из незаконитих радњи њених органа. Не постоји узрочно-последична веза између радњи органа тужене и штете чију накнаду тужилац потражује. Зато није испуњен основни услов за обавезивање тужене на накнаду штете коју тужилац потражује у овом спору.

Према одредбама Закона о извршном поступку ("Службени лист СРЈ" 28/2000, 73/2000 и 71/01) који је био у примени у време доношења решења о преносу потраживања, извршење ради намирења новчаног потраживања одређује се на основу извршне или веродостојне исправе. Предмет извршења могу бити свака дужникова ствар или имовинско право, ако није изузето, односно ако на њему извршење није ограничено. Извршење се може одредити и на новчаном потраживању извршног дужника. Спроводи се забраном и преносом тог потраживања. Забрана и пренос

новчаног потраживања може се одредити и спровести само у износу који је потребан за намирење повериоцевог потраживања. Забрањено потраживање преноси се на повериоца према његовом предлогу ради наплате или уместо исплате. Преносом потраживања ради наплате поверилац се овлашћује да тражи од дужниковог дужника исплату износа назначеног у решењу о преносу. Овлашћење повериоца да од дужника извршног дужника захтева намирење је на исти начин предвиђено и Законом о извршном поступку (Сл. лист СРЈ 125/04) важећем у време исправке решења о преносу и у време његове правноснажности.

У конкретном случају, у поступку извршења против извршног дужника ГГ, извршни поверилац ВВ је дана 13.09.2004. године, сходно овлашћењу из чл. 28. и 29. Закона о извршном поступку тражио промену предмета и средства извршења. Предложио је извршење на новчаном потраживању извршног дужника према његовом дужнику, забраном и преносом тог потраживања. На основу решења о преносу потраживања од 18.02.2005. године (исправљеног 15.03.2005. године) које је постало правноснажно 06.04.2005. године и коме је претходило правноснажно решење о забрани, извршни суд у Краљеву је одредио извршење против правног претходника тужиоца (дужников дужник). Потраживање које је предмет преноса било је подобно за намирење. У време доношења решења о извршењу од 02.09.2005. године, решење о преносу потраживања је било снабдевано клаузулом правноснажности. Отуда није било незаконитости у раду извршног суда. Правилно другостепени суд закључује да спорним решењем о извршењу није дошло до промене дужника, већ је одређено извршење против дужниковог дужника на основу преноса новчаног потраживања са дужника на повериоца ради наплате, као дозвољеног средства извршења. Накнадно укидање клаузуле правноснажности решења о преносу потраживања је довело до укидања решења о извршењу, али се то не може сматрати као незаконитост у поступању органа тужене. Правном претходнику тужиоца је омогућено да изврши повраћај наплаћених средстава кроз противизвршење. За чињеницу да није у целости наплаћен по решењу о противизвршењу, није одговоран орган тужене.

На основу изнетих разлога је применом члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић